

ZÁRÓ SZAKMAI JELENTÉS MECENATÚRA (MEC_21) pályázat 4. ALPROGRAM (MEC_K_21)

Tudományos kiadványok, szakkönyvek papíralapú és egyidejűleg nyílt hozzáférésű elektronikus formátumban történő megjelenésének támogatása

EPR pályázat azonosító: MEC_K_21_141407

Pályázó kutató: Dr. Szabados János

Befogadó intézmény: Szegedi Tudományegyetem

1. A megjelent kiadvány címe:

Die Karriere des deutschen Renegaten Hans Caspar in Ofen (1627–1660) im politischen und kulturellen Kontext

2. A kiadvány műfaja és nyelve:

Monográfia, német

3. A kiadvány megjelenésének időpontja (év, hónap):

2023.09.19.

4. A papíralapú kiadvány megjelent példányszáma:

260 példány

5. A papíralapú kiadvány terjesztésének módja:

A kiadó honlapján: https://verlag.oeaw.ac.at/produkt/die-karriere-des-deutschen-renegaten-hans-caspar-in-ofen-1627-1660-im-politischen-und-kulturellen-kontext/99200889?name=die-karriere-des-deutschen-renegaten-hans-caspar-in-ofen-1627-1660-im-politischen-und-kulturellen-kontext&product_form=4954

Különböző könyvesboltokban, online felületeken:

<https://www.thalia.at/suche?sq=szabados>

https://www.weltbild.de/artikel/buch/die-karriere-des-deutschen-renegaten-hans-caspar-in-ofen_42277465-1

<https://www.booklooker.de/B%C3%BCcher/J%C3%A1nos-Szabados+Die-Karriere-des-deutschen-Renegaten-Hans-Caspar-in-Ofen-1627-1660-im-politischen-und/isbn/9783700192787>

https://www.amazon.de/s?k=hans+caspar&ref=nb_sb_noss

<https://universitaetsverlage.eu/?s=hans+caspar>

https://www.lehmanns.de/search/quick?PHPSESSID=f38lgav5has9m2r5fpfpoil4af&mediatype_id=&q=hans+caspar

A Kiadó recenziós példányokat is küld a kötet ismertetését vállaló személyeknek.

6. A nyílt hozzáférésű (Open Access) elektronikus kiadvány formátuma:

PDF-formátum.

7. A nyílt hozzáférésű (Open Access) elektronikus kiadvány elérhetősége:

<https://austriaca.at/?arp=0x003e502f>

8. A papíralapú kiadvány igényes, magas színvonalú és minőségű nyomdai megjelenése tekintetében tett vállalások mennyiben teljesültek (max. 1000 karakter):

A kötet jó minőségű, kemény borítású könyvként (24x17 cm) jelent meg Bécsben, az Osztrák Tudományos Akadémia (Verlag der Österreichischen Akademie der Wissenschaften) gondozásában (ISBN: 9783700192787). A borítón (részletként) és a kötet végén teljes egészében egy színes faksimile kézirat található illusztrációként, amely a címben szereplő, és a kötet tárgyát képező személytől (Hans Caspartól) származik, így az olvasók megismerhetik a kötet főszereplőjének korántsem egyszerűen olvasható kézírását is. Ezen kívül táblázatok és diagramok is szerepelnek a kötet végén, amelyek Hans Caspar korabeli szerepének és jelentőségének jobb megértését szolgálják.

9. A nyílt hozzáférésű (Open Access) elektronikus kiadvány korszerű technológiát képviselő, felhasználóbarát, magas minőségű kiadása tekintetében tett vállalások mennyiben teljesültek (max. 1000 karakter):

A kötet megjelent nyílt hozzáférésű verzióban is a Kiadó gondozásában. A Kiadó a kiadványt ellátta DOI azonosítóval (DOI: <https://doi.org/10.1553/978OEAW92787>), így a kötet megjelenik online adatbázisokban is (úgy mint austriaca.at, Google Scholar stb.), ami lehetővé teszi a kötethez való könnyebb hozzáférést nemzetközi szinten is. A PDF-formátumú elektronikus kiadvány könyvjelző segítségével fejezetenként kereshető, ami könnyíti a kötetben belüli tájékozódást.

10. A benyújtott projekttervben vállalt és a teljesített célok közötti eltérések bemutatása, indoklása (pl. a terjesztés módja, példányszám, elektronikus kiadvány formátuma stb.) (max. 1000 karakter):

A pályázat benyújtásakor vállalt célok alapvetően teljesültek. A Kiadó terjeszti a kötetet a saját terjesztési hálózatán keresztül. A példányszámot a pályázatban tervezetthez képest anyagi okokból csökkenteni kellett, így a tervezett 300 helyett végül összesen 260 nyomtatott példány készült. Az elektronikus kiadvány esetében nem történt eltérés a vállalásokhoz képest, hiszen az Open Access verzió is megjelent, és a Kiadó ezt is a saját rendszerén keresztül terjeszti nemzetközi szinten is, DOI azonosítóval ellátva, különféle adatbázisokban elhelyezve azt. Adminisztratív okok miatt szükségessé vált a projekt három hónapos meghosszabbítása, így a kötet csak a harmadik negyedévben jelent meg.

11. A kiadvány tartalmának ismertetése (max. 2000 karakter):

A kiadvány a 2019-ben megvédett PhD-disszertáció jelentősen átdolgozott változata. A munka egy bécsi születésű, iszlámra áttért (ún. renegát) és később Budán tolmácsként tevékenykedő személy (szül. Alexander Fischer, török nevén Hüszejn csausz, álnevén Hans Caspar) életútját

mutatja be. Hans Caspart a Habsburgok a 17. század első felében beszervezték hírszerzőjüknek, és az 1640-es évek második felétől már maradtak is ránk jelentései, amelyeket a kötetben közre is adok megfelelő apparátussal ellátva. A kötet első felében a kutatás szakirodalmi kontextusba ágyazása mellett a Habsburgok által a 17. század első felében az Oszmán Birodalomban kiépített és működtetett hírszerzői és hírtovábbítói rendszerébe ágyazva kerül bemutatásra Hans Caspar életútja és többirányú (Habsburg Monarchia tisztviselői, Magyar Királyság tisztviselői, Erdélyi Fejedelemség) kémtevékenysége. Az ezt követő fejezetben pedig Hans Caspart mint embert láthatjuk, elsősorban vallási és politikai identitásainak bemutatását előtérbe helyezve, és a korabeli magyar, illetve más, német anyanyelvű renegátokkal összehasonlítva. A kötet második felében Hans Caspar magyar és német nyelvű jelentései találhatóak (összesen 79 db), amelyek igen fontos forrásait képezik a korabeli végvidéki diplomáciának, mert olyan információkat tartalmaznak (például az Erdélyből vagy a szultáni udvarból Budára küldött követségekre vonatkozóan), amelyek más forrásokban nem nagyon találhatóak meg. A kötet a magyar végvidéki vonatkozások mellett a nemzetközi szinten zajló, renegátokkal kapcsolatos kutatásnak is újabb adalékául szolgál.

Kelt: *Szeged*

2023. 10. 26.

Szabó János
.....

Pályázó kutató aláírása (vagy fokozott biztonságú elektronikus aláírás és időbélyegző)